

دانش و پژوهش در علوم تربیتی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)
شماره دوم - تابستان ۱۳۸۳
صص ۲۳-۳۶

بررسی عوامل مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماهشهر

کریم سواری^۱

چکیده

پژوهش حاضر عوامل مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماهشهر را مورد بررسی قرار می‌دهد. از بین دانشجویان، ۱۷۳ نفر (۹۶ دختر و ۷۷ پسر) به شیوه تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند. داده‌ها از طریق پرسشنامه محقق ساخته با استفاده از روش تحلیل عاملی به دست آمد. پایایی پرسشنامه با کمک آلفای کرونباخ ۰/۹۶ محاسبه گردید. یافته‌های توصیفی به دست آمده نشان داد که از نظر دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماهشهر عوامل مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی عبارت‌اند از؛ استاد (۱۶ سؤال)، ابزارهای آموزشی (۶ سؤال)، محتوای آموزش (۸ سؤال)، زمان آموزش (۵ سؤال) و فعالیت دانشجویی (۱۱ سؤال). یافته‌های استنباطی نیز نشان می‌دهد که از نظر دانشجویان دانشگاه آزاد ماهشهر عوامل پنجگانه یاد شده، همگی بر یادگیری

۱- عضو هیأت علمی دانشگاه پیام‌نور مرکز بندر امام خمینی (ره).

درس زبان انگلیسی مؤثرند. تجزیه و تحلیل اطلاعات نشان داد که از نظر دانشجویان پسر عوامل؛ استاد، ابزارهای آموزشی، محتوای آموزش و زمان آموزش بر یادگیری درس زبان انگلیسی بسیار مؤثرتر از فعالیت دانشجویان است. در صورتی که از نظر دانشجویان دختر، عامل فعالیت دانشجویان بر یادگیری درس زبان انگلیسی مؤثرتر است. همچنین یافته‌ها نشان داد که بین دانشجویان دختر و پسر و نیز بین دانشجویان رشته‌های مختلف تحصیلی از لحاظ عوامل پنجگانه مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی (استاد، ابزارهای آموزشی، محتوای آموزشی، زمان آموزش و فعالیت دانشجویی) تفاوت معناداری وجود دارد.

کلید واژه‌ها: یادگیری، استاد، ابزارهای آموزشی، محتوای آموزش، زمان آموزش، فعالیت دانشجویی، زبان انگلیسی.

مقدمه

از جمله واحدهای درسی که دانشجویان باید بگذرانند، زبان انگلیسی عمومی است. برای یادگیری بهتر زبان انگلیسی عمومی علاوه بر علاقه شخصی، عوامل دیگری وجود دارد که در یادگیری زبان انگلیسی عمومی دانشجویان نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا می‌کنند. با شناخت این عوامل می‌توان زمینه‌های یادگیری بهتر زبان انگلیسی عمومی را برای دانشجویان هموار کرد. بنابراین هدف از این پژوهش بررسی عوامل مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماهشهر است. در خصوص عوامل مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی پژوهش‌های متعددی در داخل و خارج از کشور صورت گرفته است که به نمونه‌هایی اشاره می‌شود.

معمد الشریعتی (۱۳۷۰) طی مطالعه‌ای با عنوان بررسی نظری و میدانی برخی از عوامل مؤثر بر آموزش زبان خارجی ۱۵۰ دانش‌آموز دبیرستانی مشهد به این نتیجه رسید که تدریس زبان انگلیسی براساس دستاوردهای روان‌شناسی تربیتی و یادگیری، تسلط دبیران به زبان خارجی، شروع آموزش انگلیسی از دوران ابتدایی، کاهش جمعیت کلاس، استفاده از وسایل کمک آموزشی، بیان مطالب درسی به زبان دانش‌آموزان، افزایش ساعتهای درسی زبان خارجی، تدریس زبان خارجی در قالب جملات کامل،

توجه به سلسله‌مراتب یادگیری (گوش دادن، صحبت کردن، خواندن و نوشتن) عوامل مؤثر بر آموزش زبان خارجی می‌باشند.

باقری (۱۳۷۴) طی مطالعه‌ای با عنوان سیمایی از آموزش و یادگیری زبان انگلیسی در مدارس استان سیستان و بلوچستان که روی ۵۰ دبیر زبان انگلیسی انجام داد، به این نتیجه رسید که عوامل مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی دانش‌آموزان عبارت‌اند از: خلاقیت دبیران، میزان تحصیل والدین، درآمد خانواده و میزان استفاده دبیران از وسایل کمک آموزشی.

بخشی (۱۳۷۴) مطالعه‌ای تحت عنوان آموزش و یادگیری زبان انگلیسی در دوره آموزشی قبل از دانشگاه در استان همدان روی ۱۰۰۰ دانش‌آموز دبیرستانی و ۴۱ دبیر زبان انگلیسی انجام داد. وی به این نتیجه رسید که استفاده نکردن دبیران از وسایل کمک آموزشی، شرایط فیزیکی نامناسب، ناهماهنگی کتابهای درسی با سطح توانایی دانش‌آموزان، اهتمام نکردن دبیران نسبت به مکالمه انگلیسی با دانش‌آموزان، عدم استفاده از طرح درس، حقوق ناکافی دبیران، نبودن دوره‌های بازآموزی برای دبیران، بی‌توجهی آموزش و پرورش به کیفیت کار دبیران، عدم هماهنگی سؤالات امتحانی با مطالب کتاب، اختصاص زمان کم برای تدریس درس زبان انگلیسی و عدم شروع به موقع آموزش زبان مهمترین مشکلات یادگیری زبان انگلیسی است.

رشیدی (۱۳۷۴) طی مطالعه‌ای با عنوان بررسی و شناسایی مشکلات آموزش و یادگیری زبان انگلیسی در استان کردستان روی ۱۰۰۰ دانش‌آموز راهنمایی و دبیرستانی و ۴۰ دبیر زبان انگلیسی و ۴۰ مدیر مدرسه به این نتیجه رسید که مشکلات آموزش و یادگیری زبان انگلیسی عبارت‌اند از نبود انگیزه در بین دانش‌آموزان، استفاده نکردن دبیران از وسایل کمک آموزشی، اشکالات کتابهای درسی، تراکم جمعیت، مشکلات نور و رنگ کلاس‌ها و حقوق کم دبیران.

زنگنه (۱۳۷۴) طی مطالعه‌ای با عنوان بررسی مشکلات آموزش و یادگیری زبان انگلیسی در دبیرستانهای استان کرمانشاه (۱۰۰۰ دانش‌آموز و ۳۳ دبیر)، به این نتیجه رسید که سطح تحصیلات پایین والدین، وجود نداشتن وسایل کمک آموزشی در مدارس، عدم برگزاری پیش‌آزمون‌ها توسط دبیران، استفاده نکردن از کتابها و منابع

کمک آموزشی، توجه نکردن نظام آموزشی به تفاوت‌های فردی دانش‌آموزان از نظر سطح معلومات زبان و عدم کفایت حقوق دبیران مشکلات آموزش و یادگیری زبان انگلیسی می‌باشند.

سعادت (۱۳۷۴) در مطالعه‌ای با عنوان بررسی مشکلات آموزش و یادگیری زبان انگلیسی مدارس راهنمایی و دبیرستانهای استان فارس (۱۰۰۰ دانش‌آموز راهنمایی و دبیرستانی و ۴۱ دبیر زبان و ۲۶ مدیر مدرسه)، به این نتیجه رسید که نبودن وسایل کمک آموزشی، تراکم جمعیت، حجم زیاد کتابهای درسی از مشکلات یادگیری زبان انگلیسی به‌شمار می‌روند.

محمدآبادی (۱۳۷۴) در تحقیقی با عنوان بررسی عوامل مؤثر بر افت تحصیلی درس زبان انگلیسی دانش‌آموزان دبیرستانی استان کرمان (۱۲۰ دبیر و ۵۵۰ دانش‌آموز) به این نتیجه رسید که نداشتن علاقه و انگیزه لازم، کمبود دبیر زبان انگلیسی، کم بودن ساعات درس زبان، کمبود وسایل کمک آموزشی، تأخیر دریافت کتابها و ظرفیت بیش از حد کلاس‌ها از عوامل افت تحصیلی دانش‌آموزان در درس زبان انگلیسی می‌باشد.

مرادی (۱۳۷۴) در مطالعه‌ای با عنوان بررسی مشکلات آموزشی و یادگیری زبان انگلیسی دبیرستانهای استان تهران (۱۰۰۰ دانش‌آموز)، به این نتیجه رسید که از نظر دانش‌آموزان پایین بودن تحصیلات والدین، در دسترس نبودن منابع مختلف آموزشی، ناقص بودن کتابهای درسی، و از نظر دبیران عدم رضایت شغلی دبیران از کار خود، نبود رابطه عاطفی مناسب بین دبیران و دانش‌آموزان و نداشتن توجه کافی به تمرین‌ها و آزمونهای شفاهی مشکلات یادگیری درس زبان انگلیسی می‌باشند.

زارعی تجره (۱۳۷۵) در تحقیقی با عنوان بررسی نقش سن، جنسیت و آموزشهای قبلی دانشجویان رشته زبان انگلیسی دانشگاه اصفهان بر موفقیت یادگیری زبان انگلیسی (۱۵۰ دانشجوی فارغ‌التحصیل رشته زبان انگلیسی) به این نتیجه رسید که از نظر پیشرفت تحصیلی زبان‌آموزی، زنان از مردان به‌طور معناداری موفق‌ترند. بین سن دانشجویان هنگام ورود به دانشگاه و موفقیت آنان در زبان‌آموزی همبستگی معنادار وجود دارد. از نظر موفقیت زبان‌آموزی بین دانشجویان رشته‌های مختلف دبیرستانی تفاوت معنادار وجود ندارد. بین پیشرفت تحصیلی دبیرستان و موفقیت در زبان‌آموزی

همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. بین سطح دانش زبان دانشجویان در هنگام ورود به دانشگاه با موفقیت نهایی آنها در زبان‌آموزی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بین نمرات استاندارد توانایی زبان دانشجویان از یک طرف و پیشرفت تحصیلی آنها در دبیرستان و سطح دانش زبان آنان در هنگام ورود به دانشگاه از طرف دیگر همبستگی مثبت وجود دارد.

رمضانیان (۱۳۷۶) در مطالعه‌ای با عنوان انگیزه یادگیری زبان انگلیسی در بین دانشجویان کارشناسی رشته زبان انگلیسی دانشگاه شیراز به این نتیجه رسید که تحصیلات دانشگاهی نمی‌تواند انگیزه یادگیری زبان انگلیسی دانشجویان را حفظ یا آن را ارتقا دهد. انگیزه دانشجویان پسر در مقایسه با انگیزه دانشجویان دختر در درس زبان انگلیسی بیشتر است. همچنین بین انگیزه یادگیری زبان انگلیسی، سن و پایگاه اجتماعی-اقتصادی دانشجویان رابطه معناداری وجود ندارد.

شاهینی (۱۳۷۶) طی یک بررسی با عنوان سنجش نیازهای دانشجویان و استادان رشته‌های مختلف دانشگاه شیراز در درس زبان انگلیسی (۲۰۳۰ دانشجوی کارشناسی ارشد، دکترا و ۱۵۰ استاد)، به این نتیجه رسید که رضایت‌بخش نبودن وضعیت نظام کنونی آموزش زبان انگلیسی، جوابگو نبودن متون انگلیسی، کافی نبودن تعداد واحدهای درسی زبان انگلیسی، تأکید زیاد بر دستور زبان از طرف استادان از مشکلات یادگیری زبان انگلیسی دانشجویان است.

ابورابی (۱۹۹۶) طی مطالعه‌ای با عنوان عوامل مؤثر بر یادگیری زبان انگلیسی ۸۳ دانش‌آموز کلاس هشتم اسرائیلی به این نتیجه رسید که نگرش دانش‌آموزان نسبت به درس زبان انگلیسی و فرهنگ آنان از مهمترین عوامل مؤثر بر یادگیری زبان انگلیسی است.

تاجپینا و همکاران (۱۹۹۶) طی تحقیقی با عنوان نگرشهای ۳۵۹ دانش‌آموز دبیرستانی ژاپنی و ۴۴۲ دانش‌آموز چینی نسبت به یادگیری زبان انگلیسی، به این نتیجه رسیدند که دانش‌آموزان ژاپنی و چینی نسبت به یادگیری زبان انگلیسی علاقه زیادی داشتند و برای یادگیری آن انگیزه بیشتری از خود نشان دادند و اعتقاد داشتند که یادگیری زبان انگلیسی هم ارزشمند است و هم برای آینده آنان ضروری

است. همچنین آنان معتقدند که تلاش بیشتر برای یادگیری زبان انگلیسی به یادگیری بهتر می‌انجامد.

هومنگ (۱۹۹۸) در مطالعه‌ای با عنوان مطالعات فرهنگی و انگیزشی یادگیری زبان انگلیسی ۴۸۰ دانش‌آموز ابتدایی کشور تایوان به این نتیجه رسید که دانش‌آموزانی که به یادگیری زبان انگلیسی علاقه‌مند بودند، در درس زبان انگلیسی عملکرد بهتری نشان دادند.

پرسشهای اصلی پژوهش

- ۱- استاد تا چه اندازه بر یادگیری زبان انگلیسی عمومی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی مؤثر است؟
- ۲- ابزارهای آموزشی تا چه اندازه بر یادگیری زبان انگلیسی عمومی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی مؤثر است؟
- ۳- محتوای آموزش تا چه اندازه بر یادگیری زبان انگلیسی عمومی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی مؤثر است؟
- ۴- زمان آموزش تا چه اندازه بر یادگیری زبان انگلیسی عمومی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی مؤثر است؟
- ۵- فعالیت دانشجویی تا چه اندازه بر یادگیری زبان انگلیسی عمومی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی مؤثر است؟

پرسشهای فرعی پژوهش

- ۱- آیا بین دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماهشهر از لحاظ عوامل پنجگانه مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی (استاد، ابزارهای آموزشی، محتوای آموزش، زمان آموزش و فعالیت دانشجویی) اختلاف معناداری وجود دارد؟
- ۲- آیا بین دانشجویان رشته‌های مختلف تحصیلی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماهشهر از لحاظ عوامل پنجگانه مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی اختلاف معناداری وجود دارد؟

روش تحقیق

جامعه آماری پژوهش تمامی دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماهشهر در سال تحصیلی ۱۳۸۱-۱۳۸۲ بودند. ۱۷۳ نفر (۹۶ دختر و ۷۷ پسر) از بین دانشجویان رشته‌های مختلف تحصیلی (۴۰ دانشجوی الکترونیک، ۶۰ دانشجوی کامپیوتر، ۵۳ دانشجوی شیمی و ۲۰ دانشجوی برق) این دانشگاه به شیوه تصادفی خوشه‌ای انتخاب شدند.

ابزار پژوهش

اطلاعات و داده‌ها به کمک پرسشنامه محقق ساخته جمع‌آوری گردید. برای ساخت پرسشنامه ابتدا ۲۰ دانشجو انتخاب گردید و به این سؤال باز که چه عواملی بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماهشهر مؤثر است، پاسخ دادند. سپس از بین پاسخ آزمودنیها ۵۲ پرسش استخراج گردید و به منظور رفع اشکالات اولیه در اختیار عده‌ای از دانشجویان و استادان دانشگاه قرار گرفت. در مجموع شش سؤال حذف و برخی از سؤالات نیز اصلاح گردید. در نهایت پرسشنامه‌ای با ۴۶ سؤال و پنج عامل ساخته شد. برای محاسبه پایایی پرسشنامه از آلفای کرونباخ استفاده و مقدار کل آن ۰/۹۶ برآورد گردید. برای نمره‌گذاری گزینه‌ها از مقیاس چند درجه‌ای لیکرت (خیلی زیاد، زیاد، کم و خیلی کم) استفاده گردید.

یافته‌های پژوهش

یافته‌های مربوط به سؤالات اصلی پژوهش

استاد، ابزارهای آموزشی، محتوای آموزش، زمان آموزش و فعالیت دانشجویی تا چه اندازه بر یادگیری زبان انگلیسی مؤثر است؟

جدول ۱ نشان می‌دهد که فعالیت دانشجویی با ۱۳۶ (۷۸/۶ درصد)، استاد با ۱۱۴ (۶۵/۹ درصد)، زمان آموزش با ۹۳ (۵۳/۸ درصد)، ابزارهای آموزشی با ۶۴ (۳۷ درصد) و محتوای آموزش با ۶۴ (۳۷ درصد) به ترتیب بیشترین و کمترین فراوانی و درصد را به دست آوردند. از نظر دانشجویان، استاد، ابزارهای آموزش، محتوای آموزش، زمان آموزش و فعالیت دانشجویی در حد خیلی زیاد بر یادگیری درس زبان انگلیسی آنان مؤثر هستند.

جدول ۱- فراوانی و درصد فراوانی پاسخ‌های آزمودنی‌ها

درصد	فراوانی	مقیاس	پرسشها
۶۵/۹	۱۱۴	خیلی زیاد	استاد
۲۳/۷	۴۱	زیاد	
۸/۷	۱۵	کم	
۱/۷	۳	خیلی کم	
۱۰۰	۱۷۳		جمع
۳۷	۶۴	خیلی زیاد	ابزارهای آموزش
۲۳/۷	۴۱	زیاد	
۲۲/۵	۳۹	کم	
۱۶/۸	۲۹	خیلی کم	
۱۰۰	۱۷۳		جمع
۳۷	۶۴	خیلی زیاد	محتوای آموزش
۲۳/۷	۴۱	زیاد	
۲۲/۵	۳۹	کم	
۱۶/۸	۲۹	خیلی کم	
۱۰۰	۱۷۳		جمع
۵۳/۸	۹۳	خیلی زیاد	زمان آموزش
۳۲/۹	۵۷	زیاد	
۶/۹	۱۲	کم	
۶/۴	۱۱	خیلی کم	
۱۰۰	۱۷۳		جمع
۷۸/۶	۱۳۶	خیلی زیاد	فعالیت دانشجویی
۱۵/۶	۲۷	زیاد	
۱/۷	۳	کم	
۴	۷	خیلی کم	
۱۰۱/۹	۱۷۳		جمع

یافته‌های مربوط به سؤالات جانبی پژوهش

اینک به مقایسه میانگین‌های دانشجویان دختر و پسر و نیز مقایسه دانشجویان رشته‌های مختلف تحصیلی از لحاظ عوامل مؤثر بر یادگیری زبان انگلیسی عمومی می‌پردازیم.

جدول ۲- مقایسه میانگین دانشجویان دختر و پسر از لحاظ پرسشهای پژوهش

پرسشهای پژوهش	دانشجوی پسر	دانشجوی دختر
استاد	۳۱	۳
ابزارهای آموزش	۲۹	۳
محتوای آموزش	۲۹	۳
زمان آموزش	۱۷	۲
فعالیت دانشجویی	۳۷	۴
جمع کل	۱۴۳	۱۵

جدول ۲ نشان می‌دهد که بین دانشجویان دختر و پسر از لحاظ پرسشهای پژوهش (عوامل پنجگانه مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی) اختلاف معناداری وجود دارد. یعنی دانشجویان پسر نسبت به دانشجویان دختر (به دلیل بالا بودن میانگین و انحراف معیار نمرات) استاد، ابزارهای آموزش، محتوای آموزش و زمان آموزش در یادگیری درس زبان انگلیسی را در حد خیلی زیاد مؤثرتر دانسته‌اند. اما دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر (به دلیل بالا بودن میانگین و انحراف معیار نمرات) فعالیت دانشجویی را در یادگیری درس زبان انگلیسی در حد خیلی زیاد مؤثرتر دانسته‌اند.

جدول ۳- نتایج تحلیل واریانس یکطرفه دانشجویان رشته‌های مختلف تحصیلی در مورد عوامل پنجگانه مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی

سطح معنادار	فراوانی	میانگین مجذورات	درجه آزادی	مجموع مجذورات	منبع تغییرات	پرسشهای پژوهش
	۱۱۴	۱۶	۸	۱۳۲	بین گروهی	
۰/۰۰۰	-	۰/۱۵	۱۶۴	۲۳	درون گروهی	استاد
	-	-	۱۷۲	۱۵۵	جمع کل	
	۱۹۶	۱۸	۸	۱۴۲	بین گروهی	
۰/۰۰۰	-	۰/۰۹	۱۶۴	۱۵	درون گروهی	ابزارهای آموزش
	-	-	۱۷۲	۱۵۷	جمع کل	
	۱۹۶	۱۸	۸	۱۴۱	بین گروهی	
۰/۰۰۰	-	۰/۰۹	۱۶۴	۱۵	درون گروهی	محتوای آموزش
	-	-	۱۷۲	۱۵۶	جمع کل	
	۶۰	۱۸	۶	۱۰۷	بین گروهی	
۰/۰۰۰	-	۰/۲۹	۱۶۶	۵۰	درون گروهی	زمان آموزش
	-	-	۱۷۲	۱۵۷	جمع کل	
	۴۹	۱۹	۵	۹۳	بین گروهی	
۰/۰۰۰	-	۰/۳۸	۱۶۷	۶۴	درون گروهی	فعالیت دانشجویی
	-	-	۱۷۲	۱۵۷	جمع کل	

جدول ۳ نشان می‌دهد که بین دانشجویان رشته‌های مختلف تحصیلی از لحاظ پرسشهای پژوهش (عوامل پنجگانه مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی) اختلاف معناداری وجود دارد.

بحث و نتیجه گیری

پژوهش حاضر عوامل مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماهشهر را مورد بررسی قرار داد. تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که از نظر دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد ماهشهر پنج عامل مهم بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی مؤثرند. این عوامل عبارت‌اند از: استاد (۱۶ سؤال)، ابزارهای آموزش (۶ سؤال)، محتوای آموزش (۸ سؤال)، زمان آموزش (۵ سؤال) و فعالیت دانشجویی (۱۱ سؤال).

اولین عامل مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی دانشجویان استاد است. پژوهش نشان می‌دهد که ویژگی‌هایی همچون رضایت شغلی استاد، علاقه استاد به شغل خود، استفاده از مکالمه در موقع تدریس و تأکید بر نکات مهم درسی از جمله ویژگی‌های استاد است که بر یادگیری درس زبان انگلیسی مؤثر است. تحقیق بخشی (۱۳۷۴) و مرادی (۱۳۷۴) این یافته‌ها را تأیید می‌کنند.

وجود و به کارگیری ابزارهای آموزشی یکی از عوامل مؤثر بر یادگیری زبان انگلیسی دانشجویان می‌باشد که از یافته‌های این پژوهش است. نتایج تحقیقات باقری (۱۳۷۴)، بخشی (۱۳۷۴)، زنگنه (۱۳۷۴) و سعادت (۱۳۷۴) این یافته را تأیید می‌کنند.

از دیگر عوامل مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی حجم محتوای درسی، ارتباط منطقی مطالب کتاب، تناسب محتوای درسی با نیازهای دانشجویان و سودمند بودن محتوای درسی است. تحقیق سعادت (۱۳۷۴) با این یافته مطابقت دارد.

زمان آموزش یکی دیگر از عوامل مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی دانشجویان است. منظور از زمان آموزش، کافی بودن ساعات درس زبان، برگزاری کلاس‌های درس زبان در اول صبح، برگزاری کلاس‌های فوق‌العاده و برگزاری کلاس‌های زبان انگلیسی در اوایل هفته است. تحقیقات معتمدالشریعتی (۱۳۷۰)، بخشی (۱۳۷۴) و محمدآبادی (۱۳۷۴)، این یافته را تأیید می‌کنند.

فعالیت دانشجویی پنجمین عامل مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی

دانشجویان است. فعالیت دانشجویی کارهایی است که خود دانشجو به منظور یادگیری بهتر درس زبان انگلیسی انجام می‌دهد، مانند مرور درس، علاقه به درس انگلیسی، آموخته‌های قبلی و انجام تکالیف درسی. تحقیق زارعی تجربه (۱۳۷۵) ابورابی (۱۹۹۶)، تاجینابا (۱۹۹۶) و هومنگ (۱۹۹۸) این یافته‌ها را تأیید می‌کنند.

یافته‌های استنباطی نیز نشان می‌دهد که از نظر دانشجویان دانشگاه آزاد ماهشهر عوامل پنجگانه یاد شده همگی بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی مؤثرند. از طرف دیگر یافته‌ها نشان می‌دهد که دانشجویان پسر نسبت به دانشجویان دختر عامل استاد، ابزارهای آموزش، محتوای آموزش و زمان آموزش را در یادگیری درس زبان انگلیسی در حد خیلی زیاد مؤثرتر دانسته‌اند. در صورتی که دانشجویان دختر نسبت به دانشجویان پسر فعالیت دانشجویی را در یادگیری درس زبان انگلیسی در حد خیلی زیاد مؤثرتر دانسته‌اند. یافته‌ها همچنین نشان می‌دهد که بین دانشجویان دختر و پسر و نیز بین دانشجویان رشته‌های مختلف تحصیلی از لحاظ عوامل پنجگانه مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی تفاوت معناداری وجود دارد. در رابطه با رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی عمومی دانشجویان تحلیل داده‌ها نشان داد که استاد با داشتن میانگین رتبه‌ای ۴/۸۹ و زمان آموزش با داشتن میانگین رتبه‌ای ۱ از عوامل مؤثر بر یادگیری درس زبان انگلیسی به ترتیب اولین و چهارمین رتبه را به خود اختصاص دادند.

منابع

- باقری، حسین. (۱۳۷۴)، سیمایی از آموزش و یادگیری زبان انگلیسی در مدارس استان سیستان و بلوچستان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی دانشگاه شیراز.
- بخشی، ارسلان. (۱۳۷۴)، آموزش و یادگیری زبان انگلیسی در دوره آموزش قبل از دانشگاه در استان همدان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی دانشگاه شیراز.
- رشیدی، ناصر. (۱۳۸۴)، آموزش و یادگیری زبان انگلیسی در استان کردستان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی دانشگاه شیراز.

رمضانیان، محمد. (۱۳۷۶)، انگیزه یادگیری زبان در میان دانشجویان دوره لیسانس رشته زبان انگلیسی دانشگاه شیراز، پایان‌نامه کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی دانشگاه شیراز به راهنمایی عبدالمهدی ریاضی.

زارعی تجربه، عباس. (۱۳۷۵)، بررسی نقش سن، جنسیت و آموزش‌های قبلی دانشجویان رشته‌های زبان انگلیسی بر موفقیت آنان در فراگیری زبان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی دانشگاه اصفهان.

زنکنه، مهدی. (۱۳۷۴)، بررسی مشکلات آموزش و یادگیری زبان انگلیسی در دبیرستانهای استان کرمانشاه، پایان‌نامه کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی دانشگاه شیراز.

سعادت، محبوبه. (۱۳۷۴)، بررسی مشکلات آموزش زبان و یادگیری زبان انگلیسی در مدارس راهنمایی و دبیرستانهای استان فارس، پایان‌نامه کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی دانشگاه شیراز.

شاهینی، غلامحسین. (۱۳۷۶)، سنجش نیاز دانشجویان و اساتید رشته‌های مختلف دانشگاه شیراز به دروس زبان انگلیسی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی دانشگاه شیراز.

محمدآبادی، ابوالقاسم. (۱۳۷۴)، بررسی عوامل مؤثر بر اکتساب تحصیلی درس زبان انگلیسی مقطع متوسطه استان کرمان از زبان معلمان و دانش‌آموزان، طرح پژوهش وزارت آموزش و پرورش، پژوهشکده تعلیم و تربیت.

مرادی، فرشته. (۱۳۷۴)، بررسی مشکلات آموزش و یادگیری زبان انگلیسی در دبیرستانهای استان تهران، پایان‌نامه کارشناسی ارشد آموزش زبان انگلیسی دانشگاه شیراز.

معمدالشریعتی، جواد. (۱۳۷۰)، بررسی نظری و میدانی برخی از عوامل مؤثر در آموزش زبان خارجی به‌ویژه در سنین ۱۸ تا ۱۷ سالگی در سخنگویان فارسی‌زبان، پایان‌نامه کارشناسی ارشد زبان‌شناسی همگانی دانشگاه مشهد.

ABURABIA, S. (1996). Factors affecting the Learning of English as a Second Language in Israel. *Journal of Social Psychology*. 136 (5): 589-595.

HOMENG, C. (1998). Culture Studies and motivation in foreign and Second Language Learning in Taiwan. *Language Culture and Curriculum*. 11 (2): 165-182.

TACHINBANA, Y. MATSUKAWA, R. and ZHONG, Q. (1996), Attitudes and motivation for Learning English. *Psychological Reports*. 79 (2): 691-700.

وصول: ۸۲/۶/۱۳

پذیرش: ۸۲/۱۰/۳

